

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 23 lipca 2018 r.

SO-IV.431.2.2018.21

**Pan
Janusz Kamiński
Wójt Gminy Mieleszyn**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne, obejmujące treść Projektu wystąpienia pokontrolnego z 2 lipca 2018 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń.

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Gminy Mieleszyn, mieszczącym się przy ul. Mieleszyn 23, 62-212 Mieleszyn, zwanym dalej „jednostką kontrolowaną”. W okresie objętym kontrolą, kierownikiem jednostki kontrolowanej był Pan Janusz Kamiński Wójt Gminy Mieleszyn, pełniący jednocześnie funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Funkcję Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mieleszynie pełniła Pani Jolanta Czechowska.

Zespół kontrolny

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

1. Włodzimierz Michalak – starszy inspektor wojewódzki – przewodniczący zespołu kontrolnego;
 2. Beata Blicharska – starszy inspektor – członek zespołu kontrolerów;
- na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z 11 kwietnia 2018 r. nr KN-II.0030.150.2018.1.

Termin rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach 17-18 kwietnia 2018 r.

Zakres kontroli

Kontrolą objęto realizację przez Urząd Gminy w Mieleszynie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej z zakresu:

- ewidencji ludności;
- dowodów osobistych;
- rejestracji zdarzeń stanu cywilnego;
- zmiany imienia i nazwiska;

w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

Ocena skontrolowanej działalności

Wojewoda Wielkopolski pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia realizację przez Urząd Gminy w Mieleszynie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej ewidencji ludności, dowodów osobistych, rejestracji zdarzeń stanu cywilnego oraz zmiany imienia i nazwiska.

Na ocenę wpływ miały stwierdzone nieprawidłowości oraz uchybienia.

1/ W obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego oraz administracyjnej zmiany imienia i nazwiska polegające na:

- niezarejestrowaniu w rejestrze korespondencji i nieopatrzaniu pieczęcią z datą wpływu, przyjętych do akt zbiorowych dokumentów rejestracji aktu małżeństwa, co stanowi 25% badanych spraw z tego zakresu,
- wydaniu odpisu aktu zgonu bez udokumentowania interesu prawnego wnioskodawcy, jako przesłanki warunkującej odbiór dokumentu z rejestru stanu cywilnego, co stanowi 9% badanej próby,
- niezapewnieniu stronie czynnego udziału w toczącym się postępowaniu w sprawie dotyczącej zmiany nazwiska i nieprzesłaniu wydanej w tej sprawie decyzji do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia wnioskodawcy, co stanowi 100% badanych spraw,
- niedokładnym deklarowaniu liczby spraw stanowiących podstawę do naliczania dotacji na zadania zlecone jst.

2/ W obszarze ewidencji ludności polegające na:

- niedoręczaniu za pokwitowaniem odbioru, pism dotyczących spraw udostępniania danych z zakresu ewidencji ludności w 100% badanych spraw.

Ustalenia kontroli

Stosownie do zapisów art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada Prawo o aktach stanu cywilnego¹, zwanej dalej jako: p.a.s.c., funkcję Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mieleszynie pełniła Pani Jolanta Czechowska. Ponadto na tym stanowisku prowadzone były sprawy z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych. Kontrolowanymi zagadnieniami, z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz ewidencji ludności i dowodów osobistych zajmowała się również Pani Renata Kobrzyńska podinspektor ds. kancelaryjno-administracyjnych, a także Pani Agnieszka Adamska w zakresie rejestracji dowodów osobistych oraz rejestru PESEL, zajmująca stanowisko ds. informacji publicznej i Unii Europejskiej.

Osoby realizujące na tych stanowiskach powierzone zadania posiadały zakresy obowiązków służbowych a także upoważnienia do przetwarzania danych w rejestrach centralnych PESEL, Rejestrze Dowodów Osobistych i Rejestrze Stanu Cywilnego.

Załącznik USC od Nr 1 do Nr 7.

I. Ewidencja ludności

1. Wykonywanie czynności materialno - technicznych w postaci przyjęcia i zarejestrowania zgłoszeń meldunkowych oraz aktualizacja rejestru PESEL o dane dotyczące zgłoszeń meldunkowych

W badanym okresie w gminie Mieleszyn dokonano 133 zgłoszenia meldunkowe. Kontrolą objęto 13 formularzy meldunkowych² (tj. 10 %), w tym: 11 zgłoszeń pobytu stałego³, 2 zgłoszenia wymeldowania z pobytu stałego⁴. Wszystkie badane zgłoszenia meldunkowe zostały dokonane na właściwych formularzach, zgodnie z załącznikami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 września 2011 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego⁵, zwane dalej rozporządzeniem przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego i zawierały dane przewidziane w art. 28 ust. 1, art. 30 ust. 1 i 2, art. 36 i art. 37 ustawy z dnia 24 listopada 2010 r. o ewidencji ludności, zwanej dalej ustawą o ewidencji ludności⁶. Zgłoszenia zostały poprawnie wypełnione. Wszystkie formularze stosowane przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego – zameldowania na pobyt stały zawierały potwierdzenie pobytu w formie własnoręcznego podpisu właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu zgodnie z § 4 pkt 4 rozporządzenia przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego.

Pracownik przyjmujący zgłoszenie meldunkowe każdorazowo potwierdzał jego przyjęcie, sporządzając na formularzu adnotację opatrzoną nazwą miejscowości, datą przyjęcia oraz podpisem. We wszystkich badanych sprawach, dokonano rejestracji danych meldunkowych w rejestrze PESEL.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 1 do Nr EL 13, załącznik Nr EL 1.

1 Dz.U. z 2016 r. poz. 2064 ze zm.;

2 5343.2.4.2017, 5343.2.8.2017, 5343.2.12.2017, 5343.2.21.2017, 5343.2.29.2017, 5343.2.36.2017, 5343.2.52.2017, 5343.2.53.2017, USC.5343.2.58.2017, USC.5343.2.62.2017, USC.5343.2.69.2017, USC.5343.2.74.2017, USC.5343.2.75.2017;

3 5343.2.4.2017, 5343.2.12.2017, 5343.2.21.2017, 5343.2.29.2017, 5343.2.52.2017, 5343.2.53.2017, USC.5343.2.58.2017, USC.5343.2.62.2017, USC.5343.2.69.2017, USC.5343.2.74.2017, USC.5343.2.75.2017;

4 5343.2.8.2017, 5343.2.36.2017;

5 Dz. U. z 2015 r. poz. 1852;

6 Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm. i Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.;

2. Wydawanie decyzji w sprawach meldunkowych

Stosownie do postanowień art. 31 i art. 35 ustawy o ewidencji ludności organ gminy wydaje decyzje o zameldowaniu lub wymeldowaniu. W badanym okresie wydano 2 decyzje meldunkowe. Kontroli poddano wszystkie postępowania administracyjne⁷ (100%). Badanie wykazało, że w podjętych przez organ postępowaniach prawidłowo zawiadamiano strony o wszczęciu postępowania na podstawie art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁸, zwana dalej k.p.a. Informowano strony o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, oględzin w myśl art. 79 k.p.a. Z każdej czynności postępowania sporządzano protokół zgodny z wymogami przepisu art. 67 k.p.a. Po zebraniu materiału dowodowego dokonano prawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego w myśl art. 80 k.p.a. Korespondencję doręczano zgodnie z przepisami art. 39 k.p.a. Wydane decyzje zawierały wszystkie elementy wymienione w art. 107 k.p.a. W przypadkach obu postępowań⁹ za wydanie decyzji została pobrana opłata skarbową zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej¹⁰, zwana dalej ustawą o opłacie skarbowej. W przypadku wszystkich postępowań wydano decyzję o wymeldowaniu. Akta prowadzonych spraw zawierały metrykę zgodnie z art. 66a k.p.a. i przepisami rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy¹¹.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 14 do Nr EL 15.

3. Udostępnianie danych i wydawanie zaświadczeń z rejestru mieszkańców i z rejestru zamieszkania cudzoziemców.

Stosownie do postanowień art. 50 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, dane z rejestru mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry.

W kontrolowanym okresie 149 razy udostępniano dane z rejestru mieszkańców. Badanie 15 spraw¹² (tj. 10 %) dotyczących udostępniania danych z ww. rejestrów wykazało, że we wszystkich kontrolowanych sprawach wnioski o udostępnienie danych złożone były na formularzach zgodnych z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców, rejestru zamieszkania cudzoziemców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego. We wszystkich sprawach, odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych udzielano zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy. Sprawy załatwiane były w terminie zgodnie z art. 35 k.p.a. We wszystkich przypadkach, wnioskodawcy byli zwolnieni z obowiązku opłaty na podstawie art. 53 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 16 do Nr EL 30.

7 USC.5343.1.2017, USC.5343.2. 2017;

8 Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm. i Dz. U. z 2017 r. poz. 1257;

9 USC.5343.1.2017, USC.5343.2. 2017;

10 Dz. U z 2016 r. poz. 1827 ze zm.;

11 Dz. U. z 2012 r. poz.250;

12 USC.5345.2.2.2017, USC.5345.2.3.2017, USC.5345.2.4.2017, USC.5345.2.5.2017, USC.5345.2.8.2017, USC.5345.2.10.2017, USC.5345.2.12.2017, USC.5345.2.15.2017, USC.5345.2.16.2017, USC.5345.2.17.2017, USC.5345.2.18.2017, USC.5345.2.19.2017, USC.5345.2.27.2017, USC.5345.2.30.2017, USC.5345.2.31.2017;

II. Dowody osobiste

1. Przyjmowanie dokumentów stanowiących podstawę do wydawania dowodu osobistego.

W badanym okresie w jednostce kontrolowanej przyjęto 721 wniosków o wydanie dowodu osobistego. Na podstawie 7 zbadanych spraw¹³ (tj. 1 %) stwierdzono, że wszystkie wnioski złożono na formularzu zgodnym ze wzorem zał. nr 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawie wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu¹⁴, zwane dalej rozporządzeniem w sprawie dowodów osobistych. Pracownik odnotował na wniosku, w formie adnotacji, sposób ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu zgodnie z wymogami § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich zbadanych przypadkach odbiór dowodu osobistego został potwierdzony przez uprawnioną osobę, na formularzu zgodnym z obowiązującym wzorem, stosownie do postanowień art. 30 ust. 1 ustawy o dowodach osobistych oraz § 13 ust. 1 i zał. nr 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi w formie papierowej przechowywana była w kopertach dowodowych, oznaczonych imieniem i nazwiskiem osoby, imieniem ojca, datą urodzenia, numerem PESEL oraz serią i numerem dowodu osobistego, tj. zgodnie z przepisami art. 62 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 ustawy o dowodach osobistych.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 1 do Nr DO 7.

Nieodebrany przez wnioskodawcę dowód osobisty¹⁵ przechowywany był zgodnie z przepisami art. 62 ust. 4 pkt 2 ustawy o dowodach osobistych.

Dowód: arkusz kontroli Nr DO 7.

2. Przyjmowanie zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego

W badanym okresie w kontrolowanej jednostce 31 razy zgłoszono utratę lub uszkodzenie dowodu osobistego. Spośród 6 badanych spraw¹⁶ (tj. 20%) we wszystkich przypadkach posiadacze dowodu osobistego zgłaszali utratę dowodu osobistego na formularzu stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich badanych sprawach organ ustalał zgodność danych posiadacza na podstawie danych zawartych w dostępnych rejestrach publicznych, co potwierdzały adnotacje na formularzu. Formularze zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przechowywane były w kopertach dowodowych, a zaświadczenie o utracie dowodu osobistego wydawano zainteresowanemu zgodnie z § 18 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 8 do Nr DO 13.

W działalności kontrolowanej jednostki w obszarze dowodów osobistych nie stwierdzono nieprawidłowości.

13 34..35, 05..40, 22..87, 49..19, 18..17, 88..26, 24..19;

14 Dz. U. z 2015 r. poz. 212;

15 24..19;

16 53..05, 45..04, 90..50, 75..10, 44..52, 01..02;

III. Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego oraz zmiany imienia i nazwiska

1. Sporządzanie aktów stanu cywilnego

W 2017 r., w Urzędzie Stanu Cywilnego w Mieleszynie, sporządzono łącznie 58 aktów stanu cywilnego. Kontrolą objęto 4 sprawy¹⁷, co stanowi 7% ogólnej liczby sporządzonych aktów. Podczas kontroli zbadano: 1 akt urodzenia sporządzony w trybie szczególnym¹⁸; 2 akty małżeństwa sporządzone w trybie zwykłym¹⁹, 1 akt zgonu sporządzony w trybie zwykłym²⁰.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.ASC/2018 do Nr USC.4.ASC/2018;
zał. USC Nr 8.

Stosownie do art. 104 ust. 4 ustawy p.a.s.c., Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mieleszynie przeniósł w drodze transkrypcji do rejestru stanu cywilnego zagraniczny odpis aktu urodzenia. Zdarzenie stanu cywilnego zostało zarejestrowane w Belgii. Podstawę sporządzenia aktu stanowił odpis aktu urodzenia wydany przez urząd stanu cywilnego w Belgii na „Formularzu A” zgodnym z Konwencją Nr 16 dotyczącą wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego sporządzoną w Wiedniu, dnia 8 września 1976 r.²¹. Wniosek o dokonanie transkrypcji, złożyły osoby uprawnione na podstawie art. 104 ust. 2 i 4 p.a.s.c. Rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami RP, dokonano w formie czynności materialno-technicznej. Treść aktu urodzenia została na wniosek rodziców dziecka uzupełniona w zakresie danych dotyczących rodziców. Informacje o uzupełnieniu prawidłowo zamieszczono w akcie w formie wzmianki zgodnie z art. 24 p.a.s.c. Ponadto do sporządzonego aktu stanu cywilnego wpisana została adnotacja informująca o dokonanej transkrypcji (art. 105 ust.1 p.a.s.c.). Zastępca Kierownika USC w Mieleszynie mając na względzie art. 105 ust. 2 p.a.s.c. wydał wnioskodawcom odpowiednie odpisy zupełne aktu stanu cywilnego. Opłata skarbową została pobrana zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6 oraz pkt 10, wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusz kontroli Nr USC.1.ASC/2018.

W 2 sprawach²² dotyczących sporządzenia aktów małżeństwa w trybie zwykłym – związek małżeński zawarli obywatele RP. Zastępca Kierownika USC w Mieleszynie, dokonał rejestracji zdarzeń zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy p.a.s.c., 1 akt małżeństwa²³ został sporządzony w związku z zawarciem małżeństwa w sposób określony w art. 1 § 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy²⁴, zwanej dalej jako: k.r.o. Zaświadczenie stwierdzające złożenie oświadczeń przed duchownym oraz zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, duchowny przekazał Zastępcy Kierownika USC w Mieleszynie przed upływem 5 dni, zgodnie z art. 8 § 3 k.r.o. Akty

17 5351.3.2017, 5351.15.2017, USC.5351.16.2017, USC.5351.34.2017; .

18 USC.1.ASC/2018;

19 USC.2.ASC/2018, USC.4.ASC/2018;

20 USC.3.ASC/2018;

21 Dz.U z 2004 r. Nr 166, poz. 1735;

22 USC.2.ASC/2018, USC.4.ASC/2018;

23 USC.2.ASC/2018;

małżeństw zostały sporządzone zgodnie z art. 87 ustawy p.a.s.c. z zastrzeżeniem²⁵. W sprawie w której małżeństwo zostało zawarte w formie cywilnej²⁶, o której mowa w art. 1 § 1 k.r.o., Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mielešzynie przyjął oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński i sporządził akt małżeństwa zachowując termin ustawowy zgodnie z art. 86 ust.1 p.a.s.c. Opłata skarbową za sporządzenie aktów małżeństwa została pobrana zgodnie z częścią I ust. 1 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli Nr USC.2.ASC/2018 i Nr USC.4.ASC/2018;
zał. USC Nr 8.

W sprawie dotyczącej sporządzenia aktu zgonu²⁷ – rejestracji dokonał Zastępca Kierownika USC w Mielešzynie, na podstawie art. 13 ust. 2 p.a.s.c., jako organ właściwy ze względu na miejsce zdarzenia. Podstawę sporządzenia aktu stanowiła karta zgonu oraz protokół zgłoszenia zgonu. Akt zgonu został sporządzony w dniu, w którym dokonano zgłoszenia zgonu, stosownie do zapisu art. 92 ust. 1 p.a.s.c. Protokół zgłoszenia zgonu spełniał wymogi określone w art. 94 ust. 2 p.a.s.c. Na podstawie art. 47 ust. 1 p.a.s.c., Zastępca Kierownika USC wydał jeden egzemplarz odpisu skróconego aktu zgonu, przedmiotowa czynność podlegała zwolnieniu z pobrania opłaty skarbowej zgodnie z częścią I ust. 2 kol. IV pkt 1 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusz kontroli Nr USC.3.ASC/2018.

2. Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego (skróconych, zupełnych, na drukach wielojęzycznych)

W 2017 r. w kontrolowanej jednostce wydano 351 odpisów aktów stanu cywilnego. Podczas kontroli zbadano 11 spraw²⁸ (co stanowi 3% wszystkich wydanych w 2017 r. odpisów), wśród zbadanych spraw 4²⁹ dotyczyły wydania odpisów aktów urodzenia, 4³⁰ dotyczyły wydania odpisów aktów małżeństwa, 3³¹ dotyczyły wydania odpisów aktów zgonu. Wnioski o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego składane były na specjalnie przygotowanych w tym celu formularzach zawierających odpowiednie rubryki. Odpisy skróconych aktów stanu cywilnego zostały sporządzone zgodnie z zaleceniami ustawodawcy określonymi w art. 48 p.a.s.c., wydano je uprawnionym osobom wskazanym w art. 45 ustawy p.a.s.c z

24 Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 ze zm.; Dz.U z 2017 r. poz. 682;

25 W sprawie 5351.15.2017 na przesłanym do USC w Mielešzynie zapewnieniu wraz z zezwoleniem na wstąpienie w związek małżeński, w związku z zawarciem małżeństwa w sposób określony w art. 1 § 2 k.r.o., nie zamieszczono pieczęci z datą wpływu oraz adnotacji o wpływających dokumentach;

26 USC.4.ASC/2018;

27 USC.3.ASC/2018;

28 5362.1.2017, 5362.71.2017, 5362.101.2017, USC.5362.141.2017, 5362.21.2017, 5362.61.2017, 5362.101.2017, USC.5362.111.2017, 5362.11.2017, 5362.41.2017, 5362.81.2017;

29 5362.1.2017, 5362.71.2017, 5362.101.2017, USC.5362.141.2017;

30 5362.21.2017, 5362.61.2017, 5362.101.2017, USC.5362.111.2017;

31 5362.11.2017, 5362.41.2017, 5362.81.2017;

zastrzeżeniem³². Na podaniu wnioskodawca potwierdzał podpisem fakt i datę odbioru odpisu aktu stanu cywilnego. Należne opłaty skarbowe za wydanie odpisów zostały pobrane, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 12 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej. W 5 sprawach³³ na podstawie art. 2 ust.1 pkt 1 ustawy o opłacie skarbowej, nie pobrano tej opłaty za wydane odpisy.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.OASC/2018 do Nr USC.11.OASC/2018;
zał. USC od Nr 9 do Nr 10.

3. Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

W badanym okresie w USC Mieleszyn dokonano przeniesienia 229 aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego. Kontrolą objęto 7 aktów, co stanowi 3% wszystkich dokumentów przeniesionych w 2017 roku do rejestru stanu cywilnego. Wśród badanych aktów: 4 migracje dotyczyły aktów małżeństwa³⁴, 2 migracje aktów urodzenia³⁵, 1 migracja aktu zgonu³⁶. W 1 sprawie dokonano migracji, ze względu na złożony wniosek o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego³⁷. Kierownik USC zachował 7 dniowy termin do wydania odpisu wnioskowanego aktu, wynikający z art. 125 ust. 3 p.a.s.c. Podczas przenoszenia aktów stanu cywilnego z ksiąg do rejestru stanu cywilnego, w rejestrze elektronicznym zamieszczono treści aktów stanu cywilnego z chwili ich sporządzenia, wzmianki dodatkowe, przypiski i informacje z rubryki „uwagi”. W aktach stanu cywilnego sporządzonych w księgach stanu cywilnego wpisano wzmianki dodatkowe dotyczące przeniesienia tych dokumentów do rejestru stanu cywilnego z oznaczeniem aktów i datą przeniesienia. Czynności rejestracyjne zostały dokonane zgodnie z art. 124 ust. 1-3 ustawy p.a.s.c.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.M.2018 do Nr USC.7.M.2018.

4. Postępowanie w sprawie administracyjnej zmiany imion i nazwisk

W badanym okresie Zastępca Kierownika USC w Mieleszynie wydał 1 decyzję administracyjną dotyczącą zmiany nazwiska³⁸, którą objęto kontrolą. Wniosek o zmianę nazwiska został złożony bezpośrednio do Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mieleszynie. W skontrolowanym przypadku, w myśl art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska³⁹, zwanej dalej jako: ustawa o zmianie imienia i nazwiska, wniosek złożył obywatel RP. Wniesione podanie zawierało wymagane

32 W aktach sprawy 5362.11.2017 nie ma dowodów na to, że we właściwy sposób ustalono i udokumentowano interes prawny wnioskodawcy do otrzymaniażądanego odpisu aktu stanu cywilnego;

33 5362.1.2017, 5362.21.2017, 5362.61.2017, USC.5362.111.2017, USC.5362.141.2017;

34 3003072/00/AM/1986/120617 nr hist. 10/1986, 3003072/00/AM/2006/729004 nr hist. 21/2006, 30003072/00/AM/2007/618953 nr hist. 1/2007, 30030721/00/AM/2009/656007 nr hist. 2/2009;

35 3003072/00/AU/1960/881797 nr hist. 19/1960, 3003072/00/AU/1961/730117 nr hist.19/1961;

36 3003072/00/AZ/2007/204097 nr hist. 5/2007;

37 3003072/00/AM/2006/729004 nr hist.21/2006;

38 USC.5355.1.2017;

39 Dz.U. z 2016 r. poz. 10;

informacje, zgodnie z zapisem art. 11 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego Zastępca Kierownika USC w Mieleszynie wydał decyzję administracyjną⁴⁰. Decyzję wydano z zachowaniem terminu określonego w art. 35 k.p.a. Decyzja spełniała wymogi ustawodawcy dotyczące elementów składowych indywidualnego aktu prawnego, w myśl art. 107 § 1 k.p.a. Na podstawie art. 107 § 4 k.p.a odstąpiono od sformułowania uzasadnienia decyzji, ponieważ uwzględniała w całości żądanie strony. Wnioskodawca został pouczone o możliwości wniesienia odwołania, z podaniem terminu oraz organu, do którego należy je złożyć. Ponadto Zastępca Kierownika USC w Mieleszynie prawidłowo zamieścił w wydanym rozstrzygnięciu, klauzulę, iż decyzja o zmianie nazwiska podlega natychmiastowemu wykonaniu, stosownie do art. 12 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Opłata skarbową została ustalona i pobrana, zgodnie z art. 6 ust. 1, pkt 1 ustawy o opłacie skarbowej oraz zgodnie z częścią I ust. 7 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ww. ustawy. Wnioskodawca odebrał decyzję osobiście, co zostało potwierdzone złożonym podpisem i datą odbioru. W myśl art. 66a § 1 k.p.a. założono metrykę sprawy. O dokonanej zmianie nazwiska został zawiadomiony, celem dołączenia stosownych wzmianek, właściwy kierownik urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa wnioskodawcy z zastrzeżeniem⁴¹.

Dowód: arkusz kontroli Nr ZIN.1/2018;
zał. USC od Nr 11 do Nr 12.

5. Weryfikacja ilości prowadzonych spraw

W trakcie kontroli dokonano sprawdzenia informacji przekazanych przez Gminę Mieleszyn do Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców WUW w Poznaniu na potrzeby obliczenia wysokości dotacji na zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego. Weryfikacja polegała na porównaniu stwierdzonej podczas przeprowadzania kontroli faktycznej liczby spraw prowadzonych od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. z wytypowanych obszarów ewidencji ludności, dowodów osobistych oraz rejestracji stanu cywilnego i zmiany imion i nazwisk, z liczbą spraw zadeklarowanych jako zrealizowane przez Gminę Mieleszyn.

Dowód: arkusz kontroli EL, DO Nr 1, zał. EL, DO nr 3,3a,3b,3c;
zał. USC od Nr 13 do Nr 15.

Podczas przeprowadzonej kontroli, w obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego, administracyjnej zmiany imienia i nazwiska oraz ewidencji ludności stwierdzone zostały następujące uchybienia oraz nieprawidłowości.

40 Przed wydaniem decyzji Zastępca Kierownika USC nie zawiadomił strony postępowania zgodnie z art. 10 ust.1 k.p.a. o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

41 Nie wysłano decyzji o zmianie nazwiska do miejsca urodzenia wnioskodawcy; uzupełniając powyższe 18 kwietnia 2018 r. Z-ca Kierownika USC w Mieleszynie przesłał przedmiotową decyzję do właściwego USC;

1/ Nie udokumentowano interesu prawnego wnioskodawcy w sprawie wydania odpisu skróconego aktu zgonu⁴² na podstawie art. 45 p.a.s.c.

Zastępca Kierownika USC w Mieloszynie wydał żądany odpis, na wniosek który złożył zięć osoby zmarłej, z wniosku wynikało, że odpis zostanie wykorzystany w sprawach finansowych. Stwierdzono, że w aktach badanej sprawy nie ma dokumentów, które winny uzasadniać fakt posiadania przez wnioskodawcę interesu prawnego i w konsekwencji stanowić podstawę do wydania przez Zastępcę Kierownika USC przedmiotowego odpisu aktu zgonu. Z art. 45 p.a.s.c. wynika, że odpisy aktów stanu cywilnego wydawane są na rzecz członków rodziny (wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, małżonka lub przedstawiciela ustawowego), sądu lub innego organu państwowego, ale też na rzecz osoby, która wykaże interes prawny. Analiza tego przepisu nie pozostawia wątpliwości co do tego, że warunkiem wydania odpisu aktu stanu cywilnego, jest fakt, iż wnioskodawca pozostaje w kręgu osób uprawnionych. Spełnienie tej przesłanki, co do zasady, uzasadnia dokonanie czynności – wydanie wnioskowanego dokumentu. Natomiast w razie wątpliwości, okoliczność ta podlega badaniu przez organ. W przypadku gdy wnioskodawca nie należy do osób uprawnionych do otrzymania żadanego dokumentu stanu cywilnego, wtedy organ winien zakończyć postępowanie decyzją odmowną.

Należy podkreślić, że organ administracji publicznej winien załatwiać sprawy w formie pisemnej, do czego obliguje art. 14 k.p.a.

Dowód: zał. USC od Nr 9 do Nr 10

2/ Przyjęte do akt zbiorowych dokumenty rejestracji aktu małżeństwa⁴³ nie zostały ujęte w rejestrze korespondencji Urzędu Gminy i opatrzone pieczęcią wpływu, co jest niezgodne z § 42 ust. 2 instrukcji kancelaryjnej. W konsekwencji stwierdzona praktyka, uniemożliwia dokonanie oceny poprawności stosowania przez organ wymogów rejestracji stanu cywilnego wynikających z art. 82 p.a.s.c.

Z wyjaśnień złożonych przez Zastępcę Kierownika USC w Mieleszynie wynika, że dokumenty do akt zbiorowych rejestracji małżeństw przesyłane są do Urzędu Gminy za pośrednictwem operatora pocztowego.

Dowód: zał. USC Nr 8.

3/ Naruszono zasadę czynnego udziału strony w postępowaniu administracyjnym.

Podczas dokonywania czynności kontrolnych, stwierdzono, że w sprawie dotyczącej zmiany nazwiska nie zapewniono stronie czynnego udziału w toczącym się postępowaniu do czego obligują przepisy k.p.a. Zgodnie z brzmieniem art. 10 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Możliwość odstąpienia od tej zasady zachodzi tylko wtedy, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną. Organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalić w aktach sprawy, w drodze adnotacji, przyczyny odstąpienia od zasady określonej w § 1 przywołanego przepisu. W aktach badanej sprawy nie ma zapisów potwierdzających realizację tego przepisu.

W złożonych wyjaśnieniach Zastępcy Kierownika USC w Mieleszynie stwierdził, że strona postępowania była informowana na bieżąco o toczącym się postępowaniu, a materiał dowodowy w sprawie ograniczał się do złożonego wniosku przez stronę i podglądów wydruków z Rejestru Stanu Cywilnego.

W odniesieniu do wyjaśnień należy zauważyć, że w aktach sprawy nie ma dowodów potwierdzających podejmowanie przez organ czynności procesowych. Stąd, ponownie należy podkreślić, że w celu załatwienia sprawy organ administracji publicznej winien użyć formy pisemnej zgodnie z art. 14 k.p.a.

W związku z powyższym, należy zauważyć, że co do zasady, uchybienie procesowe polegające na naruszeniu prawa strony do czynnego udziału w postępowaniu, bez jej winy, stanowi kwalifikowaną wadę postępowania, mogącą być podstawą wznowienia postępowania zakończonego decyzją ostateczną.

Dowód: arkusz kontroli ZIN Nr 1;
zał. USC Nr 12.

4/ Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mieleszynie nie wysłał wydanej decyzji dotyczącej zmiany nazwiska⁴⁴ zgodnie z zapisem art. 13 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia wnioskodawcy. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych 18 kwietnia 2018 r. Zastępca Kierownika USC w Mieleszynie dopełnił wymogu wynikającego z przywołanego przepisu i wysłał omawianą decyzję za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do USC miejsca urodzenia wnioskodawcy.

Dowód: arkusz kontroli ZIN Nr 1;
zał. USC Nr 12.

5/ We wszystkich sprawach⁴⁵ dotyczących udostępnienia danych z zakresu ewidencji ludności na wniosek, stwierdzono, że w aktach spraw nie zawierają potwierdzeń odbioru odpowiedzi przez wnioskodawców, co stanowi naruszenie art. 39 § k.p.a.

Ze złożonych wyjaśnień wynika, że dotychczas wszystkie wysyłane pisma dotyczące udostępniania danych były tylko rejestrowane w książce nadawczej prowadzonej w sekretariacie jednostki, co podyktowane było trudną sytuacją finansową gminy.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 16 do Nr EL 30, zał. EL nr 2.

7/ Nieprecyzyjnie przekazano liczbę zrealizowanych czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, stanowiących podstawę do naliczania dotacji na realizację zadań zleconych.

Podczas przeprowadzania kontroli stwierdzono, że w 2017 r. Zastępca Kierownika USC w Mieleszynie wydał 1 decyzję o zmianie nazwiska. W informacjach z 6 listopada 2017 r. oraz z 5 grudnia 2017 r. przesłanych do Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców WUW w Poznaniu, Zastępca Kierownika USC w Mieleszynie zadeklarował po 1 decyzji za każdy okres sprawozdawczy – czyli 2 decyzje.

Ponadto ustalono, że w 2017 r. w USC w Mieleszynie zostało wydanych 351 odpisów aktów stanu cywilnego, taka liczba wynika również ze statystyki wydanych odpisów dostępnej w systemie informatycznym „Źródło”. Natomiast w sprawozdaniach dotyczących dotacji na zadania zlecone, wniesionych do Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców w 2017 r., zadeklarowano, że w USC w Mieleszynie zostały wydane 352 odpisy aktów stanu cywilnego.

W złożonych wyjaśnieniach, Zastępca Kierownika USC w Mieleszynie, poinformował, że powstała różnica w podanych ilościach zdarzeń wynika z pomyłki.

Dowód: zał. USC od Nr 13 do Nr 15.

IV. Ustalenia dotyczące zabezpieczenia budynku, dokumentów i druków ścisłego zarachowania, sprzętu i narzędzi informatycznych

W trakcie kontroli, przeprowadzono oględziny na potrzeby ustalenia sposobu zabezpieczenia dokumentacji zawierającej dane osobowe.

44 USC.5355.1.2017;

45 USC.5345.2.2.2017, USC.5345.2.3.2017, USC.5345.2.4.2017, USC.5345.2.5.2017, USC.5345.2.8.2017, USC.5345.2.10.2017, USC.5345.2.12.2017, USC.5345.2.15.2017, USC.5345.2.16.2017, USC.5345.2.17.2017, USC.5345.2.18.2017, USC.5345.2.19.2017, USC.5345.2.27.2017, USC.5345.2.30.2017, USC.5345.2.31.2017;

Ustalono, iż sposób zabezpieczenia dokumentacji spraw z zakresu kontrolowanych zagadnień, w tym zabezpieczenie kopert zawierających wnioski o wydanie dowodów osobistych, nieodebranych dowodów osobistych, kart kryptograficznych, akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, druków ścisłego zarachowania spełnia wymogi art. 27 ust. 1-2 ustawy p.a.s.c., art. 36 ust. 1, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁴⁶ oraz art. 62 ustawy o dowodach osobistych.

Dowód: zał. EL/USC Nr 1.

W związku z powyższymi ustaleniami kontroli w celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości zalecam Panu Wójtowi podjęcie działań zmierzających do:

1. doręczania za pokwitowaniem pism dotyczących udostępniania danych;
2. rejestrowania w rejestrze korespondencji dokumentów przyjmowanych do akt zbiorowych aktów małżeństwa;
3. przestrzegania przepisów p.a.s.c. regulujących wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego;
4. zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniach administracyjnych;
5. dokładnego deklarowania liczby spraw stanowiących podstawę do naliczania dotacji na zadania zlecone.

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie przez Pana Wójta, **w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia**, informacji o sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości. Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 przywołanej powyżej ustawy od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

(-) *Marlena Małąg*

Wicewojewoda Wielkopolski